

Dosarul nr. 2ra-158/23
2-22003690-01-2ra-28012023

prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul central – T. Mereuță
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău

ÎNCHEIERE

15 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vitalie Turtureanu, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruță,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Turtureanu împotriva lui Victor Lungu și Sabrinei Tudor cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Vitalie Turtureanu și s-a menținut hotărârea din 10 august 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, prin care s-a respins acțiunea depusă de Vitalie Turtureanu, ca fiind neîntemeiată,

constată:

La 10 ianuarie 2022, Vitalie Turtureanu, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruță, a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Lungu și Sabrinei Tudor cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 1-4, 26).

În motivarea acțiunii a invocat că, la 23 aprilie 2020, Victor Lungu și Sabrina Tudor au săvârșit contravențiile prevăzute de art. 242 alin. (2), art. 231 alin. (2), art. 229 alin. (3)-(4), art. 243 alin. (2) din Codul contravențional, pe numele acestora fiind întocmite procesele-verbale cu privire la contravenție cu nr. MAI04817115 și nr. MAI04817428.

Conform proceselor-verbale cu privire la contravenție, Victor Lungu i-a încredințat Sabrinei Tudor, care nu deține un permis de conducere, să urce pe timp de noapte la volanul motocicletei sale de model Viper 250. La rândul său, Sabrina Tudor, din motivul pierderii controlului asupra mijlocului de pericol sportiv – motocicleta de model Viper 250, a deteriorat două placi de gard bordurat și doi copaci decorativi de „Thuja occidentalis Smarald” de aproximativ 2,5 m înălțime, ce se aflau pe teritoriul companiei SRL „M.V.Dentlux”, fondator și administrator al căreia este Vitalie Turtureanu.

Reclamantul a menționat că, potrivit proceselor-verbale cu privire la contravenție el a fost recunoscut în calitate de victimă a acțiunilor lui Victor Lungu și Sabrina Tudor, iar în consecință, ultimii urmează să-i reparați prejudiciul cauzat prin acțiunile sale ilicite.

Reclamantul Vitalie Turtureanu a solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea în mod solidar de la Victor Lungu și Sabrina Tudor în folosul său a sumei de 10 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor legate de achitarea taxei de stat în cuantum de 100 de lei.

Prin hotărârea din 10 august 2022 a Judecătorei Hîncești, sediul central, s-a respins acțiunea depusă de Vitalie Turtureanu, ca fiind neîntemeiată (f.d. 46, 48-51).

La 23 august 2022, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Vitalie Turtureanu, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruță, a declarat apel împotriva hotărârii din 10 august 2022 a Judecătorei Hîncești, sediul central (f.d. 52).

Prin decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Vitalie Turtureanu și s-a menținut hotărârea din 10 august 2022 a Judecătorei Hîncești, sediul central (f.d. 84, 85-90).

În consolidarea soluțiilor sale, instanțele inferioare au reținut că, potrivit materialelor cauzei și declarațiilor lui Vitalie Turtureanu, plăcile de gard bordurat și cei doi arbori decorativi deteriorați de către Sabrina Tudor se află pe teritoriul SRL „M.V.Dentlux”, al cărei fondator și administrator este Vitalie Turtureanu.

Instanțele inferioare au observat că, cererea de chemare în judecată cu privire la repararea prejudiciului moral a fost depusă de către persoana fizică Vitalie Turtureanu, care nu a argumentat și nu a probat prin ce au fost lezate valorile sociale și s-a atentat la drepturile sale nepatrimoniale, în condițiile în care bunurile deteriorate de către Victor Lungu și Sabrina Tudor aparțin persoanei juridice SRL „M.V.Dentlux”.

La 24 ianuarie 2023, Vitalie Turtureanu, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruță, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de recurs împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și a hotărârii din 10 august 2022 a Judecătorei Hîncești, sediul central și emiterea unei decizii noi, prin care să fie admisă integral acțiunea în sensul formulat în cererea de chemare în judecată, cu compensarea suplimentară a taxei de stat achitate în apel în cuantum de 75 de lei și în recurs în cuantum de 50 de lei (f.d. 96, 97-99 recto-verso).

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, suplimentar invocând că instanțele judecătorești ierarhic inferioare în mod eronat au ajuns la concluzia că el nu este subiect al raportului juridico-litigios din prezenta speță, or, prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria și numărul MAI04817115, din 23 aprilie 2020, Vitalie Turtureanu, ca persoană fizică, a fost recunoscut ca victimă. Acest proces-verbal nu a fost anulat, iar constatările din el se prezumă a fi legale. De asemenea, calitatea sa de victimă a fost reconfirmată și prin procesul-verbal de audiere a victimei Vitalie Turtureanu din 23 aprilie 2019.

Astfel, în condițiile speței, repararea prejudiciului moral se solicită de către victima recunoscută de către agentul constatator, iar contravenția săvârșită demonstrează existența acestui prejudiciu moral.

Cu atât mai mult că, în speță, nu s-a solicitat repararea prejudiciului material cauzat persoanei juridice.

La fel, în opinia recurentului, instanța de apel în mod eronat a considerat că reclamantul nu a demonstrat că prin acțiunile lui Victor Lungu și ale Sabrinei Tudor i-au fost cauzate careva pagube morale, or, suferințele psihice sunt evidente și reies chiar din declarațiile victimei, care până la momentul de față are gânduri și amintiri intruzive, coșmaruri vii, repetitive, flashback-uri, comportamente de evitare, hiperactivitate a sistemului vegetativ și modificări ale dispoziției, simptome care apar după o experiență intens psihotraumatizantă ce implică risc vital.

La 30 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților Victor Lungu și Sabrina Tudor recursul declarat de Vitalie Turtureanu, explicându-le dreptul de a depune referințe prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs. Deși, conform avizelor de recepție a trimiterilor poștale DS8008145006AS și DS8008145006AS, intimații Victor Lungu și Sabrina Tudor au recepționat la 01 februarie 2023 copia recursului declarat de Vitalie Turtureanu, aceștia nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan v. Republica Moldova, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, completul de admisibilitate al instanței de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele Marc Brauer v. Germania, 01 septembrie

2016, § 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, § 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, § 28; *Zubac v. Croația (Marea Cameră)*, 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii v. Franța*, 25 octombrie 1996, § 40; *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; *Freitag v. Germania*, 19 iulie 2007, § 37; *Marc Brauer*, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa v. România*, 09 decembrie 2014, § 16; *Tence v. Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov v. Ucraina*, 03 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko v. Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 17 noiembrie 2022. Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc cu numărul de ieșire nr. 10145, copia deciziei motivate din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces pentru notificare la 26 decembrie 2022 (f.d. 91), însă, din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când decizia instanței de apel a fost comunicată efectiv recurentului. Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Vitalie Turtureanu, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruță, rezultă că acesta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii

deciziei recurate, limitându-se în esență la reiterarea temeiurilor de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Vitalie Turtureanu, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruță, nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului și reprezentantului acestuia cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson v. Olanda*, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Vitalie Turtureanu, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruță, nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Vitalie Turtureanu a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „*Levages Prestations Services*” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, completul de admisibilitate al instanței de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit

combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Vitalie Turtureanu, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruță, împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vitalie Turtureanu, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruță, împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari